

Sosialurin og útheimurin

Tað hevur altíð verið eitt av okkara fremstu ynskjum, her á Tíðindablaðnum Sosialinum, at vit finga høvi og umstøður at venda andlit okkara meira móti útheiminum.

Føroyar eru bert ein evarska lítill partur av jafnarknetinum, og tað er tí skeið, um vit sum blað einans upplýsa lesararnar um heimlig viðurskipti. Tað er sum so ábyrgd okkara at vera við til at viðka sjónarring lesarans. Kann vera at mong av okkum hava nóg mikið í tí heimliga.

Men venda vit ikki eygu og oyru úteftir móti øðrum fólki og tjóðum, so steðga vit upp, stagnera og gerast heimføðislig.

Menning í okkara egna litla oyggjalandi er nevniliga nær tengd at viðurskiptum í øðrum londum.

Vit hava tí nú tikið eina avgerð og vóna, at lesararnir taka undir við okkum. Vit hava sett Karl Nolsøe, cand. polit., sum er búsettur í Keypmannahavn, í freelance starv á Sosialinum. Hann skal, og møguliga eisini saman við øðrum áhugaðum f. um, greiða lesarum okkara frá viðurskiptum í øðrum londum — kanska serstakliga í triðja heiminum.

Karl Nolsøe hevur fingið útbúgving sum cand. polit. við lærða háskúlan í Keypmannahavn. Sjálvur hevur hann tikist við mangt og hvat síðani. Ikki minst hevur hann brúkt stóran part av tíð síni at leita út í onnur lond. Eitt nú hevur hann ferðast nóg í Norðurafrika og Egyptalandi.

Vit fara at leggja fyrri við fyrstu greinini hjá Karl Nolsøe her í jolablaðnum. Onkur vil halda, at hon er lítið jolalig. Tað halda vit tó hevur minni at siga í hesum sambandi. Tí greinin snýr seg um umstøðurnar hjá milliónum av menniskjum, sum júst um jolftíðir neyvan fáa vátt ella turt, hava ongan heilivág at lekja sjúkurnar teirra, og tey hava ikki klæði uppá kroppin at verja seg móti nattarkuldanum.

Vit eru stóð í afrikanska landinum Etiopia, har neyðin er stór, orsakað av turki. Vit halda tað er rætt, at Føroya fólk, eisini ella ikki minst nú vit halda jól, eru vitandi um, hvørja vanlukku lagnu mong av okkara medmenniskju aðrastaðni eru fyrri.

Karl Nolsøe er júst heimaftur komin af ferð í Etiopiu, har hann hevur vitjað nakrar av legunum, fátøk og sjúk fólk búgva og doyggja í.

Vit fara at halda fram við ferðafrásøgn úr Etiopia í komandi blaðnum.

Jan Müller
blaðstjóri

Eg fór til Ethiopiu at siggja skil teirra neyðstøddu, teirra tørv, hvat ið verður gjørt fyri at teppa hann, um nakað verður gjørt og hvussu nógv.

Tað var greitt, at málsetningurin var stórur, og at tað eftir so stuttari tíð fór at vera ógjørlegt at fevna hann allan.

Ferðin til Etiopia

Flogfarið tók meg úr Keypmannahavn um London, Rom og Nairobi til Addis Abeba, høvuðsstað Etiopiu.

Hópur av glaðum italienarum kom umborð í Rom. Teir skuldu til Mombasa í Kenya at búgva á fyrsta floks hotellum og at sóla sær á teimum hvitu ströndunum í indiska havinum.

Risaflogfarið fleyg úr Rom um Meðalhav gjøgnum náttarmyrkrið inn yvir Sahara við 400 ferðafólki, ið so við og við sovnaðu mett og væl sett.

Í Nairobi mátti eg steðga nátt og gisti eg á einum eitt sindur vesaligum hotelli. Har var kortini ein vakur urtagarður og ein svimjihylur.

Ferðatroyttur hugsaði eg um at leggja meg men vildi fyrst hava ein øl at slökkja tostan og setti meg við tómt borð í urtagarðinum.

Við ølinum sat eg og hugsaði mangt og hvat, men fyrst og fremst um ferðina til ókenda landið, sum til fyrri 100 árum síðan var so fjart, at tað fyrri europearar mestsum einans var til í sagnum, ævintýrum og søgum.

Tveir brúnir menn sótu við grannaborðið við øli framman fyri sær, prátingarsamir og vælhýrdir. Annar kom yvir at mæ og segði, at kenyanar vildu fegnir vera bliðir móti fremmandum, og um tað mundi vera teimum loyvt at bjóða mær eina øl.

Vit prátaðu um mangt og hvat, og tað visti seg, at annar teirra var bróðir varforsetans og hin svágur varaborgarstjórans í Nairobi.

Prátið var stutt, tá eg var móður, vildi sova og skuldi tíðliga upp næsta morgun.

Í Addis Abeba

Kl. 7 um morgunin fóru vit við Ethiopian Airlines úr Nairobi til Addis Abeba.

Turkur hevði verið í landspartinum uttan um Nairobi í meir enn eitt ár, men teir seinastu dagarnar hevði ælingur verið har um leiðir, og svidna grábrúna landið var farið at grønast.

Vit flugu yvir fjallalendi við grálígum og spjaddum trøum, men jú longri norður vit komu og nærri Ethiopiu, tess meira brúnt og grátt.

So hómaðu vit Addis Abeba, sum liggur í einum dali millum fjøll í 2000 m. hædd.

Kl. 8.45 lendu vit á flogvøllinum og vórðu væl móttikin av fólki frá »Lutheran Worldservice«, sum eisini umboðar »Folkekirkens Nødhjælp«.

Danin Niels Nikolajsen er fyrstøðumaður fyrri hesum stovni og er kunnugur við fleiri føroyingar og hevur fleiri ferðir verið í Føroyum. Hann tók væl móti okkum og syrgdi fyrri, at vit komu skjótt ígjøgnum alt eftirlit og til Hotel Ghion, har ið flestir útlendingar, sum arbeiða fyrri ymiskar hjálparstovnar, búgva.

Teir størstu av hesum stovnum eru »Lutheran Worldservice«, »Reyði Krossur«, ein katólskur hjálparstovnur og so eru feiri smærri.

Allir hesir stovnar samskipa sín millum arbeiðið við hjálparstovni ethiopisku stjórnarinnar.

Tá eg hevði fingið bústað á hotellinum, fór eg á fund í altjóða Reyða Krossi. Har vóru um 100 umboð fyrri ymiskar hjálparstovnar kring teir neyðstøddu landspartar og greiðu tey frá støðuni, tørv, neyðarstøðu, sjúkum,

Ikki bert matneyðin er stór. Eingin heilivágur er til at fyrirbyggja og lekja tær mongu sjúkurnar. Her leggja flugurnar eftir barnaeygunum

hungri og deyða innan teirra virkisøki, síðani hvat ið var gjørt, hvat ið átti at verið gjørt og haraftrat um vøkstur hungursstøðurnar, vónir og vónsvik.

Tøl og kenslur

Hetta varð gjørt við tølum, og kendist tað eitt sindur lægið at sita og lurta eftir hesi sakligu viðgerð og samstundis innan í sær kenna, hvussu tøluni umsettust til kenslur, ið skaptu mynd av eini ófatilgari neyð, sum alsamt er í vøkstri og vitan um, hvussu lítið, í mun til okkara ríkidømi, ið skal til fyrri á avgerandi hátt at brøytta støðuna, so at ringasta neyðin hvørur.

Har varð sagt frá kornnøgðum, tjöldum, teppum, medisini og flutnings-tólum. Hvussu nógv, ið er og hvat ið kann væntast at koma í næstum, og hvussu nógv tað munar í mun til tørv, sum veksur í hvørjum. Næsta dag kom flutningsflogfar frá danska Reyða Krossi og Folkekirkens Nødhjælp við um 50 tonsum av teppum, teltum og medisini.

Har var blaðmaður við, og tá vit skuldu hava ferðaloyvi til at fara út kring landið, máttu vit í bráskundi til kunningarmálaraðið fyrri at royna at fáa hetta.

Klokkan var tá 15, og tá tær almennu skrivstovurnar lata aftur kl. 16 og næsti dagur halgidagur, føðingardagur Mohammed, profetsins, var tað spennandi, um tað fór at eydnast okkum at fáa tey neðugu pappirini.

Men embætismenninir vóru hjálp-

samir og blivu verandi til kl. 18 fyrri at hjálpa okkum.

Tað eydnaðist í síðstu øtu at fáa ferðaloyvi, og allir á skrivstovuni ynskta okkum til lukku og alt gott.

Avstað við Land Rover-bili

Næsta dagin fóru vit við Land Rover-bili úr høvuðsstaðnum norður eftir móti Wollo-landspartinum, ið er tann, sum er meinst raktur av turki og neyð.

Sum leiðara og chauffør høvdu vit Mulatu Tafesse, ið arbeiðir fyrri Lutheran Worldservice, kennir landið sum sín egna luma, er sera gløggur, vitandi, dæmligur og hjálpingarsamur. Hin maðurin, Radesse Mengistu, kom frá kunningarstovni hins almenna og var nakað stívur í í fyrstani men blotnaði so við og við, og ikki vardi leingi, fyrrrenn vit øll vóru vinir, ja bestu vinir. Vit kundu ikki havt ynskt okkum betri ferðafelagar.

Tá vit vóru komin eitt sindur út um býin, komu vit fram við stórum fylgjum av neytum, kilometur eftir kilometur av prúðum oksum, vøkur djór við stórum hornum.

Vit undraðust, og Mulatu segði okkum, at bøndur elska okkar sínar, sum teir bæði arbeiða við, pløga við og búgva saman við. Teir hugsa ongantíð um at drepa teir men royna harafturimóti at halda liv í teimum sum vóru teir skyldfólk, men tá teir skilja, at hetta ikki longur letur seg gera, selja teir oksarnar.

Tá eru bøndur og teirra familjur eisini um at doyggja í hungri og tosta og neyðast at rima heiman við konu og